

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Communi,
Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

1 Quomodo suspens. à depositione differat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

accommodata est hæc vox : & in hac significatione nunc de illa generatim tractamus. Nam etiã in hac acceptione plures habet significationes, & æquiuoca esse videtur, vt ex dicendis constabit. Duplex autem significatio hic necessario præmittenda est: quia interdum videtur accipi genericè, vt comprehendit degradationem : nam illa etiam depositio quædam est : interdum vero magis specificè, vt significat pœnam quandam à degradatione, & à suspensione distinctam, quæ depositio verbalis appellatur, nam degradatio, depositio realis esse censetur. Prius igitur de depositione verbali, quæ frequentius depositio vocatur : postea de reali, seu degradatione dicemus.

SECTIO I.

Quomodo suspensio à depositione differat.

In quibus
conueniat
suspensio et
depositione.

Prima conuenientia.

Secunda conuenientia.

3. Conuenientia.

Naui.
Dicitur.
Bern. Diaz.

T rationem dubitandi, atque dicendi, seu explicandi differentiam hanc melius aperiamus, oportet incipere ab his in quibus depositio, & suspensio conueniunt: sunt enim tam multa, vt non videantur distingui, nisi tanquam species, & genus: nam depositio hæc suspensio quædam esse videtur. Conueniunt enim primo, quod vtraque est ecclesiastica pœna, vt per se notum est. Vnde vtrique etiam communia sunt illa omnia, quæ sunt de ratione pœnæ, nimirum quod propter culpam proportionatam inferatur, & quod solus ille imponere eam possit, qui iurisdictionem habet in eum, cui imponitur, & similia. Et quãtis depositio talis sit pœna, quæ non habet rationem censuræ, tamen per hoc solum non videtur sufficienter distingui à suspensione generatim sumpta, sed ab aliqua tantum, quia etiam datur aliqua suspensio, quæ non habet propriam & exactam rationem censuræ, vt in superioribus visum est.

Secundo conueniunt, quia etiam depositio priuat ecclesiasticis functionibus: quod de suspensione satis ostensum est, & de depositione constat, tum ex dictis de ipsa voce, tum etiam quia in Ecclesia non dicitur quis deponi cum priuatur, vel receptione sacramentorum, vel priuatis actionibus, aut bonis communibus omnibus fidelibus: huiusmodi enim priuationes ad excommunicationem, vel interdictum potius pertinent: depositio ergo priuat aliquo munere publico, vel ecclesiastica dignitate, cum depositio ecclesiastica pœna sit. Vnde etiam fit (quæ potest esse tertia conuenientia) vt hæc etiam sit pœna propria clericorum: Quod sumitur ex cap. *Qui semel*, 50. distinct. & cap. 2. de Pœnis in 6. & aliis statim citandis. Et constat ex eodem principio, scilicet, quod priuat muneribus, functionibus, aut dignitatibus ecclesiasticis; quæ sunt propriæ clericorum, Quamuis enim, vt supra dicebam, depositio late sumpta dicatur de quocumque munere temporali: & sic etiam iudices seculares, vel alij ministri Reipublicæ dicantur à suis muneribus deponi, tamen depositio specialiter sumpta, vt est ecclesiastica pœna, solum dicit respectum ad ecclesiastica beneficia, vel munerata: & ideo talis depositio clericorum propria est. Atque ita sentit Nauarrus cap. 27. numer. 151. Vbi Panormitanum, cardinal. & alios citat. Et videri etiam potest Decius in cap. *At si clericus*, de Iudiciis, num. 5. Bernard. Diaz in Pract. Fr. Suarez tom. 5:

A capit. 153. Alio tamen modo extenditur ad religiosos, etiam si clerici non sint, quatenus sunt personæ ecclesiasticæ, quod etiam suspensioni commune est, sicut enim Abbatissæ, & suspendi, & deponi solent.

Quarto conueniunt, quod sicut suspensio esse potest ab officio, & beneficio, ita etiam depositio, sumitur ex Abbate in cap. *Insinuatum*, de Simonia, & in cap. *Querelam*, de iureiurando, numer. primo, vbi ait propter peritrium posse aliquem deponi ab ordine, & beneficio: supponit ergo vtramque speciem depositionis reperiri: citat cap. *Cum non ab homine*, de Iudiciis, vbi solum dicitur clericum in peritrio, aut homicidio, aut alio simili crimine deprehensum deponendum esse. At vero in cap. *Si Episcopus*, distinctio. quinquagesima, specialiter fit mentio de depositione ab officio, & in cap. *Si quis clericus*, 81. distinct. & in cap. 1. de Homicid. in 6. dist. fertur depositio, ab ordine, officio, dignitatibus, &c. & de vtraque intelligi potest, quod Felinus in cap. *Ex parte*, de Accusationibus, num. 4. ait, depositum à beneficio ex illius redditibus fore alendum, ne egeat: quod nos supra etiam diximus de suspensione, quæ est in pœnam delicti commisi, & non ob contumaciam: Quia vero depositio simpliciter dicta magis respicit ordines, quam beneficia, iuxta communem modum loquendi: & quia in depositione à beneficio facillime cernitur differentia, ideo eam breuiter possumus expedire, & rationem huius depositionis à beneficio declarare.

Deposuitio & suspensio à beneficio quomodo differant.

Depositio itaque & suspensio, si vtraque sit à beneficio, in hoc potissimum differunt, quod suspensio non priuat beneficio, sed perceptione fructuum: depositio autem priuat ipso beneficio. Quod patet ex proprietate ipsius vocis, quæ huiusmodi priuationem significat, vt dictum est. Vnde Abbas supra, eadem interdum vocat depositionem, interdum vero priuationem beneficii. Declaratur, quia depositio hæc in primis est perpetua; & in hoc differt ab omni suspensione ad tempus certum, & ab illa, quæ indefinite fertur, quæ virtutem conditionem includit (vt dixi) ratione cuius dici potest aliquo modo temporalis, licet sub alia consideratione sit perpetua negative. A suspensione autem, quæ positiue vt perpetua fertur, in hoc maxime differre videtur, quod suspensio etiam illa priuat directe solum fructibus, & vsu beneficii, non radice ipsa, vt sic dicam: depositio autem priuat radice, nec facile poterit alia differentia cogitari: ergo depositio hæc per se primo priuat beneficio ipso. Verum est tamen quod perpetuo suspensus illo modo, eo ipso videtur beneficio priuandus: quia dissonum rationi est, vt beneficium habeat, quia percipiendis eius fructibus perpetuo interdictus est. Quia vel habebat beneficium sine obligatione ad officium; quoad est contra finem eius, aut erit debitor officij in perpetuum, quod est etiam contra institutionem beneficii. Nihilominus tamen ex vi suspensionis quantumuis perpetuæ, non perditur beneficium ipso iure: vnde obtemperata dispensatione suspensionis, illud retinere poterit: per depositionem autem tollitur ipso facto, nec retinere poterit nisi per nouam concessionem.

Vnde obiter expeditur dubium, an hæc depositio dispensabilis sit: Quod attigit Panormitan in cap. *Post translationem*, de Electione, & in cap. *Insinuatum*, in fine, & in cap. *De simoniace*, de Simonia, & ibi Felinus, numero tertio, & alij, qui non in genere de hac depositione, sed in particulari, vt est pœna simoniæ, vel alterius vitiij tractant, quod nunc ad

3
4. Conuenientia.
Abb.

Felinus.

3
Abb.
Felinus

Deposito, an reddat inhabilem reum ad nouum beneficium.

nos non spectat. Vt ergo in genere aliquod responsum demus, oportet prius declarare, an hæc depositio præter priuationem beneficii prius possessi, reddat personam inhabilem ad illud, vel alia recipienda. Ad quod breuiter dicendum est, depositionem in genere sumptam includere hanc vim, quia includit perpetuitatem positiuam, quodammodo maiorem quam sit in suspensione etiam perpetua, vt ex vsu vocis constat, & in sequentibus latius explicabitur. Si ergo depositio sit simpliciter à beneficio perpetuo priuat omni beneficio, & consequenter ipsa manente reddit personam inhabilem ad beneficiū suscipiendum. Si vero sit ab vno tantum beneficio respectu illius seruare eandem proportionem: tamen respectu aliorum non inducit inhabilitatem, iuxta dicta de suspensione, quæ hic cum proportionem, & fortiori ratione possunt applicari.

An depositio à beneficio sit dispensabilis.

Iam vero ad priorem interrogationem respondeo, quantum ad priuationem à beneficio, si semel facta est, non esse capacem dispensationis, quia est poena de se perpetua, quæ simul tota fit, & licet forte postea restituatur beneficium, vel aliud detur, non est propria dispensatio, sed reparatio, aut recompensatio prioris damni, quam potest alius facere, si alias persona non sit incapax beneficii. Quantum ergo ad inhabilitatem, clarum est dispensari posse à Pontifice, cum sit iuris humani; difficilius autem dispensatur quam suspensio perpetua, & ideo dixi depositionem hanc moraliter esse magis perpetuam. Episcopus autem non potest in illa dispensare nisi in casibus iure concessis, propter dicta supra à fortiori de dispensatione. Vnde etiam obiter notari potest, poenam priuationis beneficii sub hac vocelata non includere inhabilitatem ad iterum recipiendum illud, si detur ab illo, qui conferre potest: quia nomen priuationis hoc non dicit, & vox poenalis restringenda est: vnde in hoc priuationis poena minor est, quam depositionis respectu eiusdem beneficii. Si tamen cum priuatione addatur inhabilitas, æquiualeat depositioni à beneficio respectiue.

Suspensionis, & depositionis ab officio discrimen.

Deposito à iurisdictione.

Depositio ab officio, & ab ordine, & à iurisdictione esse potest, argumento capit. secund. de penis in sexto. Cum est à iurisdictione, non vsu tantum, sed ipso munere, & dominio (vt sic dicam) iurisdictionis priuat: & in hoc differat suspensione iurisdictionis, eadem proportionem qua de depositione à beneficio dictum est: nec de hac depositione plura sunt necessaria. Quæ vero est ab ordine, in hoc conuenit cum suspensione ab ordine, quod non priuat ordine ipso: nec enim potest, cum per indelebilem characterem imprimatur: quem proinde Ecclesia auferre non potest, vt est certa, & communis Theologorum doctrina in quar. distinction. 25. quam etiam in tertio tomo tetigimus ad questionem 63. Diui Thomæ. Vnde fit, etiam esse commune huic depositioni cum suspensione, vt, quamuis depositus grauitur peccet exercendo actus ordinis: nihilominus validi sint, quando iurisdictionem non requirunt (vt excludamus absolutionem sacramentalem.) Itaque depositus Sacerdos vere consecrat, & vere vngit, & Episcopus depositus vere ordinat, vere confirmat, si debita forma, & materia, & legitima intentione vtratur, eodem prorsus modo, quo id diximus de suspensione, ex eodem principio, quod hic retinet eandem ordinis potestatem, à qua ex diuina institutione actus habet suum valorem & efficaciam, si cetera necessaria concurrant.

Deposito ab ordine in quo conueniat cum suspensione.

si Communis.

Vnde vltius etiam conuenit hæc depositio cum suspensione, quod non priuat per se, & ex vi sua pri-

uilegio clericali, nisi hoc in specialem poenam expressè adiungatur: quod notauit Abbas in capit. 17. clerici, §. de adulteris, de Iudiciis, nu. 2. vbi Additio, Felinum, & Speculatorem in eandem sententiam citat. Colligiturque ex illo textu, vbi dicitur, clericum depositum non esse tradendum iudici seculari, quia videlicet per solam depositionem non amittit privilegium fori: & ideo, nisi specialiter illo priuetur propter nouum delictum, vel contumaciam, seruandum illi est. Vnde in c. Cum non ab homine, eodem titulo, clericus criminofus prius deponendus dicitur, postea, si contumax sit, excommunicandus vel anathematizandus, si vero crescente contumacia, in profundum malorum venerit, cum Ecclesia non habeat aliud quod faciat, tunc tradendus est Curia seculari: ergo antea per solam depositionem non amiserat privilegium clericale. Quod etiam colligitur ex ca. Tua, de penis, vt latius declarat ibi Abbas.

Denique in hoc etiam conuenit depositus cum suspensio, quod sicut non priuatur privilegio, ita neque onere clericali, quale est pensum diurnum horas canonicas recitandi, si sit clericus in sacris, vt docent Summistæ omnes, verb. Degradatio, & notauit Couarruias libr. 3. Variarum, cap. 13. numer. 8. vbi alios refert. Et ratio est, quia hæc obligatio comitatur ipsum ordinem etiam si nullum beneficium, aut ecclesiasticos redditus habeat coniunctos: ordo autem tam manet in deposito, quam in suspensio. Item à fortiori non priuat depositio obligatione seruandi castitatem, nec inhabilitate ad matrimonium contrahendum, vt recte notauit Abbas in capit. prim. Qui clerici, vel vouentes, nu. 6. ex capit. Distum, si, dist.

Nihilominus depositio, & suspensio ad ordinem diuersæ poenæ censentur, iuxta vsu iurium, vt patet c. At si clerici, de Iudiciis, & cap. secundo de Penis in 6. & Doctoribus his locis, & Summistis in dictis verbis. Vfus autem vocum reddit obsecram rationem diuersitatis. Suspensio enim sæpe vocatur depositio, vt notat Glossa cap. Si quis Episcopus, dist. 83. & ex multis canonibus Apostolorum sumitur, & putant multi in rubrica, de clerico excommunicato, vel deposito ministrante: depositum appellari omnem illum, qui suspensus est, quia in textibus illius tituli, sæpe fit mentio de suspensis: illi ergo etiam in titulo comprehenduntur. Vnde in cap. tertio eiusdem tituli aliqua depositio vocatur perpetua, in quo significatur aliam esse non perpetuam, quæ non est aliud quam suspensio. E contrario vero depositio etiam perpetua solet appellari aliquando suspensio, vt Innocentio notauit Nauarrus, & patet in motu Sixti Quinti de male promotis, & sæpe alias. Nam quia omnis hæc poena priuat vsu ordinum, & non ipsis ordinibus, propter primum dici potest depositio, & propter secundum suspensio. Iuxta propriam vero magisque vsitatam significationem illarum vocum, depositio significat priuationem perpetuam, & irremissibilem: suspensio vero minime. Ita Syluester verbo, Degradatio, Nauarrus, cap. 17. nu. 151. Abbas in cap. Verisatus, nu. 13. de Dolo & contumacia, & sumitur ex illo textu, & cap. 1.2. & sequentibus, 50. distinction. cum aliis citatis. Ratio vero est, quia vterque modus poenæ potest ab Ecclesia imponi, vt ex vsu constat, quia nulla est repugnancia, & in delictis potest esse fundamentum, & potestas non deest, quia licet Ecclesia non tollat characterem, potest perpetuo prohibere vsu eius, saltem ne licite fiat: & hoc facit per depositionem, per quam priuat, quantum potest, clericum, quem deponit munere clericali, illum perpetuo remouendo: quod non ita facit per suspensionem.

Ex his ergo satis clara est differentia inter depositionem, & quamcumque suspensionem ad definitum tempus. Eademque fere versatur cum suspensione indefinite lata, qua hæc licet negatiue dicatur perpetua, aliquo modo est temporalis, & tolli potest, postquam

potest, vt dixi. A suspensione vero positue perpetua, & cū hoc addito lata, vix potest distingui, quia habent eodē effectus, neutra enim priuat ipso ordine, & vtrique priuat vñu totali (de hac enim suspensione tracto) & positue perpetuo, & sine spere missionis, iuxta cap. Si quis Episcopus damnatus, & cap. Theogualdus, 11. quæstion. tertia, ergo non habent in quo differant. Atque ita certē sentiunt Panormitanus, Syluester, & alij locis citatis, nam cum distinguunt suspensionem perpetuā à depositione, videntur loqui de suspensione, quam nos indefinitam, sed negatiue perpetuam appellamus. Estque aliquod huius rei iudicium in cap. Veritatis, de Dolo, & contumacia, vbi prius ponitur absoluta suspensio, postea irremissibilis depositio. Et hoc sensu Nauarrus supra ait, suspensionem perpetuam habere rationē depositionis significans suspensionem partialem nō esse depositionem, licet perpetua sit. Sed hoc pertinet ad modum loquendi, & potius depositio illa irremissibilis, de qua loquitur cap. Veritatis, partialiserat, vt notat Abbas ibi, num. 15. Cum proportionem ergo videtur esse idem suspensioni positue perpetua, & depositio ab ordine. Hunc ergo sentiendi, & loquendi modum, & probabilem, & facilem esse sentio. Si quis autem dicat, hanc eandem priuationem perpetuam vsus ordinis: interdum esse dispensabilem iure ordinario, & tunc vocari proprie suspensionem, interdum vero imponi vt irremissibilem sine spe dispensationis ita vt licet Pontifex possit dare de plena potestate, regulariter tamen, & quail lege ordinaria non faciat, & tunc vocari depositionem. Si quis (inquam) hoc dicat, mea sententia non male sentiet, nec loquetur, nec sine fundamento in iure, vt videre licet, 11. quæstione 3. per multa capita, & in cap. Veritatis, de Dolo, & contumacia. Sed in hoc etiam non potest magna vis fieri, quia interdum de suspensione perpetua dicitur, vt sit sine spe dispensationis, vt patet in motu Sixti Quinti contra male promotos, & Abbas in dict. ca. Veritatis, notat hæc verba maxime poni ad terrorem. Et ita ipse ibi sentit hæc non differre: vel certe videtur esse tota diuersitas in vñu vñu, & ideo in hoc contentendum non est.

Alio item modo potest suspensio perpetua à depositione distingui, vel potius duplex modus depositionis cum aliqua diuersitate in re, & quæ ad iurim intelligentiam conducat, & ideo explicandus etiam est. Oportet ergo aduerrere, quod præ depositionem realem seu degradationem, de qua sectione sequenti dicendum est, duplex depositio verbalis distingui potest: nam quædam est quæ absolute (vt sic dicam) & per se fit, sine ordine ad aliud: alia quæ fit in ordine ad degradationem realem: quam diuisionem attigit Iulius Clarus in Practica criminali, quæstione 74. numero. 4. & Bernardus Diaz in Practica criminali. canon. cap. rer. numer. septimo. Inter quas possunt multæ differentie assignari, tam ex modo quo fiunt, quam ex effectibus, vt ex dicendis constabit. Ad tollendas ergo verborum æquiuocationes vocemus priorem depositionem absolutam aliam respectiuam, seu illam tantum depositionem, hanc depositionem verbalem, alia vero aut non vocetur depositio, sed degradatio, aut dicatur depositio realis seu actualis. Quando ergo dicitur depositio nihil aliud esse, quam quædam suspensio positue perpetua, & irremissibilis, intelligendum id est, de depositione absoluta, nam ab alia multum differt, eodem, scilicet, modo quo ipsa depositio absoluta ab illa differt. Diuersitas autem inter depositionem absolutam, & respectiuam potissimum est, quod vna ordinatur ad degradationem, & non alia. Constat autem moraliter hic respectus, seu differentia in hoc, quod depositus tantum absolute, non potest sine noua sententia degradari, & si cum eo respectu depositus est, potest statim ad ex-

ecutionem degradationis pertransiri. Ita colligitur ex cap. secund. de pœnis, in sexto. Præter hanc autem differentiam non habent aliam quoad effectus morales, quos inducūt, quia neutra priuat priuilegio clericali vsque ad realem degradationem, vt etiam de respectiuā depositione probant superius adducta: reliqui vero effectus omnes ab vtrique fiunt.

An suspensio perpetua, aut depositio ab officio priuent ipso iure beneficiis possessis, & ad futura inhabilitent.

HIC vero tractandum est dubium supra remissum, an aliqua depositio verbalis, vel perpetua suspensio, priuet ipso facto beneficiis possessis, reddantque hominem inhabilem ad alia de nouo acquirenda. Videtur enim probabiliter ostendi posse vtramque id facere, siue absolute feratur, siue ab officio, siue ab omni ordine: quod vero vna potius quam alia id faciat, nulla ratione probabiliter ostendi potest. Declaratur, quia si habent hunc effectum, est propter perpetuitatem, quæ vtrique communis est, ergo est effectus. Quod autem ex perpetuitate ille effectus nascatur, videtur esse in primis doctrina communis Canonistarum. Nam Immola in cap. Immola, cum dilectis, de consuetudinibus, referens Calderinum ait, suspensionem perpetuam ab officio habere vim priuationis, & tunc taliter suspensum esse priuatum, etiam beneficio. Sic etiam Abbas in ca. Cum Abb. bona, de ætat. & qualic. numer. sexto referens Hostiensium ait, suspensionem ab officio non extendi ad beneficium, nisi feratur ex impedimento perpetuo. Ex quorum mente hæc conficitur ratio: beneficium datur propter officium, ergo qui perpetuo priuatus est officio clericali, eo a se quenter priuatus est beneficio, quia ablato fundamento ruunt reliqua. Vnde Glossa 1. q. 3. in principio, verb. Annexa Qui priuatur (inquit) officio, & beneficio priuatur. Et refert iura, quæ parum conferunt, præter ea verba capit. Eos, 81. dist. Sicut se iustissime ab officio alienos faciunt, ita beneficio Ecclesiæ: eo priuatos esse adiudicamus.

Nihilominus doctrina hæc limitatione indiget: distinguere ergo oportet inter hanc pœnam à iure latam ab homine, item inter beneficium iam obtentum, & obtinendum. Et dicendum in primis est, per depositionem, vel suspensionem ab ordine, vel officio quantumvis perpetuam solo iure latam nō amitti ipso facto beneficia iam possessa. Hoc sufficenter probamus, quia nullo iure id cautum est, neque autores communiter id affirmant. Item quia irregularitas non habet hunc effectum, vt infra ostendemus, ergo nec suspensio, vel depositio perpetua solo iure lata, nam hæc irregularitati æquiparantur præsertim in perpetuitate: ex qua dicebatur nasci ille effectus. Item supra ostensum est, suspensionem ab officio non includere suspensionem à beneficio, quia nulla lege id declaratum est, neque pœna est amplianda vitra vim verborum legis: neque connexio beneficii cum officio sufficit, quia vel officium illud potest aliter suppleri, vel impedimentum illud auferri, quæ omnia ad præsens accommodari possunt, sicut ad irregularitatem, in qualiter explicabuntur.

At vero per hanc depositionem ab homine latam valde probabile est simul fieri priuationem à beneficio. Hoc sentit Syluester verb. Degradatio, in principio dum ait depositionem verbalem fieri per priuationem ab officio, & beneficio. Idem sentit Panormitanus dict. cap. Veritatis, numer. 13. vbi ex illo textu colligendum esse dicit formam & practicam depositionis verbalis: dicitur autem in illo textu: Tulimus sententiam perpetuæ depositionis in ipsum, & eum tam à Pontificali dignitate, quam ab omni officio sacerdotali priuatum, sine spe restitutionis aliqua diximus

Rr 3

condemnan-

13
Ratio dubi-
tandi.

Glossa.

14
Quid in hoc
dubio senti-
endum de
depositione
aut suspensio-
ne per iure
latis.

15
Quid de la-
tis ab homi-
ne.
Syluest.
Panormit.

12
Distinguitur
autem inter
vñum pœ-
nam

13
Iul. Clar.

14
Bern. Diaz.

15
Distinguitur
inter depō-
sitionem
suspensionem
perpetuam
perpetuam

condemnandum. Hoc etiam recte confirmant ea, quæ pro altera parte adducebantur, nam sine dubio is, qui perpetuo priuatur officio ecclesiastico, dignus est priuari etiam beneficio: ergo maxime id fieri debet per hominis condemnationem, vt in dicto cap. Eos, §. i. distinct. bene indicatur. Vnde etiam in irregularitate ita fit: nam licet per illam non amittantur beneficia ipso iure, tamen per sententiam iudicis auferuntur, si impetrentur, vel homo condemnatur priusquam ab irregularitate absoluitur. Ratio autem est, quia lex regulariter non ita seuerè punit, vt per se ipsam cogat hominem statim in se exequi penam, maxime illam, quæ propria ipsius hominis actionem requirit, vt se ipsum beneficiis spoliare: id autem per iudicem merito fit, quando talis pena est consentanea, & proportionata delicto seu statui, in quo homo regulariter delicti constituitur, vt in presenti contingit. Et quoad hoc recte procedit ratio de connexionem beneficii cum officio, vt latius declarabimus in irregularitate.

Aduerto tamen ex ibi dicendis, quod licet hæc priuatio beneficiorum in vfu, seu executio hominis coniuncta sit cum pena depositionis, vel suspensionis perpetuæ ab officio: nihilominus formaliter talis suspensio non includit illam priuationem, sicut nec irregularitas illam includit, sed illam secum affert, per hominem tamen exequendam. Depositio autem, si vim verbi attendamus, magis videtur formaliter includere posse dictam priuationem, quia vox illa magis indicat priuationem totalem, & (vt ita dicam) radicalem. Vnde si index solum diceret, suspendimus eum perpetuo ab officio, & beneficio: ex vi horum verborum non videretur eum priuare ipsis beneficiis sed fructibus tantum: secus vero erit si dicat: Deponimus eum ab omni officio, & beneficio: nam ex vi horum verborum videtur eum priuare beneficiis in qua re consuetudo & communis sensus verborum attendenda sunt. Nos enim hic non explicamus, quibus verbis iudex aperire debeat mentem suam, nec quid faciat de facto: sed quid iure possit, quoties enim perpetuo suspendit, vel deponit ab officio potest etiam priuare beneficiis: vt vero, faciat, vt debet verbis, quæ sufficienter id significant. Vnde constat in his sententiis ab homine latis idem dicendum esse quoad beneficia postea obtinenda, quorum acceptio facilius impeditur. An vero per has penas ipso iure contractas fiat homo inhabilis ad obtinenda denuo beneficia, dicemus agentes de Irregularitate, quoniam de his omnibus videtur esse eadem ratio.

Sed obicitur potest contra dict. c. 2. de penis in 6. vbi in forma degradationis actualis inter alia dicitur: Deponimus, degradamus, spoliamus, & exuimus te omni ordine, beneficio, & privilegio clericali. Ex quibus verbis colligi potest, hunc effectum priuandi beneficio ita esse proprium degradationis actualis, vt non conueniat verbali: illa enim duo in illo textu distinguuntur vt prius sit sermo de verbali, & hic effectus ei non tribuitur, sed soli reali. Et potest confirmari, nā prius dicitur: Deponimus, deinde vero, spoliamus omni beneficio: ergo hic effectus non fit ex vi depositionis simpliciter dictæ. Denique non efficaciori argumento colligunt inde Doctores, per depositionem verbalem non priuari aliquem privilegio clericali, sed hoc esse speciale depositionis, realis scilicet, quia in eius forma id specialiter exprimitur. Respondeo, in eo capite nec explicari effectus depositionis verbalis, nec formam verborum per quam fieri debet, & ideo nullum posse inde firmum argumentum sumi ad probandum, an habeat hunc effectum, nec ne. Nam licet in forma degradationis realis mentio eius fiat, non sequitur esse proprium illius, vel in eo distingui à depositione. Quia cū degradatio sit veluti executio quædam verbalis depositionis, quod per hanc fuit iam plene factum, per aliam significatur. Idem-

que dicerem ex vi illius textus de amissione privilegij clericalis, nisi ex aliis iuribus constaret per solam depositionem verbalem illud non amitti. Quod vero in illo textu prius dicitur, Deponimus, & postea addatur, spoliamus beneficiis, frivolum argumentum est: quia ibi verbum, Deponimus, non accipitur in ea proprietate, secundum quam illi specialiter respondet depositio verbalis, de qua nunc agimus: sed prout generatim significat idem, quod priuare. Vnde illa quatuor verba, quæ ibi ad errorem, & exaggerationem coacervantur, quali synonyma sunt in hac materia, scilicet, Deponimus, degradamus, spoliamus, & exuimus te omni ordine, beneficio, &c. Nisi quis malit diceret per verbum, Deponimus, integre significari totam penam, per alia vero quasi per partes declarari illam depositionem consistere in degradatione ab ordinibus, spoliatione à beneficiis, & ablatione privilegij clericalis. Quæ omnia consummantur quidē & quasi promulgantur in degradatione: in verbali autem depositione contenta fuerat vel formaliter, vt priuatio ordinum, & beneficiorum, vel virtute vt ablatio privilegij clericalis.

De solemnitate in depositione, quæ ad degradationem ordinatur, requisita.

Via ergo hæc depositiones in effectibus non differunt, sed in fine, quia vna est pena, in qua fitur, alia est quasi via ad degradationem: ideo introducta fuit in iure alia differentia inter vtamque, nam ad illam, quæ ordinatur ad degradationem, requiritur specialis solemnitas, quæ ad aliam absolutam depositionem necessaria non est. Prior pars constat ex dict. cap. & aliis statim citandis. Posteriores docuit Iulius Clarus in Practic. Crimin. quaest. 74. referens generali consuetudine ita obseruari ex Follet. in Practic. crimin. canon. Idem Bern. Diaz in Practic. cap. 3. num. 7. referens Philip. & Domin. in dict. ca. 2. de penis. Et ratio reddi potest, tum quod pro hac depositione nullo iure præscripta est illa solemnitas: tum quod cessat specialis ratio propter quam in alia introducta est, scilicet, quia sic depositus statim degradandus est, & tradendus iudici seculari. Denique quia cum absoluta depositio solo iure interdum feratur ipso facto, non est mirum quod per simplicem sententiam ferri possit. Oportet autem exponere quænam solemnitas sit illa, quæ in depositione respectiva seruanda est. Dicitur ergo in primis, in dict. c. 2. de penis, in 6. hanc depositionem debere fieri à proprio Episcopo. Vnde in primis aliqui colligunt depositionem hanc debere fieri ab Episcopo consecrato, esseque hunc actum ex Ecclesiæ institutione ita deputatum consecrationi Episcopali, vt illa fieri non possit, quia est veluti actus ordinis eius, iuxta Glossam vlt. in ca. Transmissam de elect. ibi receptum per Abbatem, & alios. Hanc vero communem sententiam intelligendam esse existimo de actuali degradatione, non de verbali depositione, etiam illa quæ ad degradationem ordinatur: quia hæc etiam nihil aliud est quam sententia quædam, vnde est actus solius iurisdictionis, non ordinis, vt latius dicam infra in materia de irregularitate. Ad depositionem ergo verbalem sufficit Episcopus iurisdictionem habens, qualis est electus & confirmatus, etiam si consecratus non sit. Præterea cum ibi dicitur debere hanc depositionem fieri à proprio Episcopo, non excluditur, quin possit fieri ab alieno de licentia proprii, quia hæc iurisdicção, sicut alia, delegabilis est. Quin potius, loquendo de depositione verbali, non solum poterit delegari alteri Episcopo, sed etiam simplici clerico, verbi gratia, Vicario Episcopi: quia cum non requiratur consecratio Episcopalis ad hunc actum, vt dictum est, neque in delegato erit necessaria, atque

Respondeo
c. 2.

Obicitur
c. 2. de penis.

Conc. Trid. que ita hodie dispositum est in Concilio Trident. sess. 13. capit. 4. de reformatione. Ad degradationem vero actualem necessarius erit Episcopus; tamen hic etiam poterit esse alienus de licentia proprii, vt re- & sententia Hostiens. quem Abbas sequitur. Nam sic ut vnus Episcopus alteri committere potest, vt suos subditos ordinet, ita etiam vt deordinet, seu degradet.

19 *Sententia so-*
lennitas. Additur præterea in dict. cap. 2. quando dep-
positio est à solis minoribus ordinibus, solum proprium
Episcopum sufficere, quando vero est ab ordine sa-
cro, requiri præsentiam aliorum Episcoporum in
numero à sacris canonibus præscripto. Circa priorem
autem partem addunt Glossa, & Doctores necessa-
rium esse vt Episcopus id faciat præsentem suo clero,
seu capitulo, vel aliquibus personis, quæ eius nomi-
ne adint, & aliqui sententiam esse irritam, iuxta
capit. penult. 15. quæst. 7. & capit. 1. de Excessib. Prælat.
Quod seruandum est, nisi aliud teneat consuetudo,
vt eadem Glossa & Doctores dicunt in dict. cap. 2.

Panormi.
Id. Clar. Circa alteram vero partem inquiri potest, quis sit
hic numerus Episcoporum: quod tractatur ibi à
Glossa & Doctoribus, & à Panormitano. & aliis in
capit. Non potest, de Sentent. & re iudic. Iulio Claro
in Practica Crim. libr. 5. quæst. 74. Et in summa di-
cunt, ad deponendum Episcopum requiri præsen-
tiam duodecim Episcoporum; ad Presbyterum tex-
ad Diaconum, vel Subdiaconum tres, ex cap. Felix,
cum ea Si quis, 15. quæst. 7. In his autem hodie stan-
dum est, quoad hæreticos limitationi adhibita in
capit. 1. de Hæreticis in 6. generatim vero definitio-
ni Concilij Trid. sess. 13. capit. 4. de Reformatione vbi sta-
tuit, Episcopum per se, vel per vicarium suum posse
verbalem depositionem exequi, adhibitis Abbati-
bus vsu mitræ, & baculi ex priuilegio Sedis Apo-
stolicæ habentibus, si commode possit, vel si non
possit, aliis personis grauib, & in dignitate eccle-
siastica constitutis loco Episcoporum, & in eodem
numero, quod intelligendum censeo de depositione
sacerdotum & inferiorum: nam de depositione
Episcoporum ibi nihil statuitur, vel quia hæc de-
positio Papæ reservata est, vt omnes docent, & me-
rito, quia ipse solus est (vt ita dicam) proprius Epi-
scopus aliorum Episcoporum: vel quia in depositione
Episcopi non erat eadem ratio, tum quia rara est,
ideoque necessaria non erat in ea illa moderatio,
tum etiam, quia propter dignitatem Episcopi non
expediebat præsentiam Episcoporum in inferio-
rum præsentiam commutari.

Conc. Trid. Hinc vero inquiri potest: an hi Episcopi, vel Præ-
lati requirantur vt assessores ad ferendam senten-
tiam. Syluester enim ex Geminiano ait requiri vt
Iudices, ita vt à singulis sint suffragia petenda, &
cõdemnari non possit clericus nisi maior pars con-
sentiat. Idem Iulius Clarus supra. Et videtur colligi
ex cap. 3. de sentent. & re iudic. vbi Glossa idem no-
tat. Idem videtur insinuari in ca. vltimo, 15. quæst. 7.
vbi requiritur synodale iudicium: & in capit. Si quis,
& in capit. Felix, dicitur, vt talis causa audiat à tot
Episcopis: vnde sine dubio videtur hic fuisse anti-
quus mos. Nunc autem iuxta nouum Concilij Tri-
dentini ius dubitari potest, an illi assiscentes habeant
suffragium decisiuum in tali sententia, vel solum
requirantur vt consultores, seu ad quandam solem-
nitatem actus: ita enim aliquibus visum est, licet nõ
hegerit illam solennitatem esse de essentia, & om-
nino necessariam ad sententiæ valorem. Nihilomi-
nus tamen dicendū est, etiam nunc illos postulari vt
Iudices assessores. Primo quia ius nouum non rece-
dit ab antiquo, nisi quantum in eo exprimitur: sed
Concilium solum mutauit qualitatem seu dignita-
tem personarum, non modum assiscenti, vel actum
quem exercere debent: ergo. Minor patet ex illis
verbis: In casibus in quibus aliorum præsentia, in numero
& Canonibus definita, requiritur, etiam abique illis proce-

A dere liceat, adhibitis tamen, & in hoc sibi assiscentibus to-
tidem Abbatibus, &c. Solum ergo immutat Episco-
pos in Abbates, reliqua vero integra reliquit. Item
propter hanc causam censetur nunc hæc solennitas
essentialis, quia antea erat, & Concilium in hoc ni-
hil innouauit: ergo similiter &c. Expendo præterea
illam verborum reduplicationem: Adhibitis, & in
hoc sibi assiscentibus: nam videntur addita ne putare-
tur solum præsentiam requiri, sed etiam cooperatio-
nem in iudicando, ita vt sint veri assessores. Et for-
tasse propter hanc causam postulat in fine capituli,
vt si alix persone graues fuerint adhibita, iuris sci-
entia commendabiles existant. Hæc ergo opinio ex vi
Concilij, & generatim loquendo seruanda videtur:
tamen in casu hæresis seruanda erit praxis, iuxta ca.
1. de Hæret. in 6.

B Vltimo colligitur ex dictis aliud discrimen inter
vtramque depositionem verbalem: nam illa quæ ad
degradationem ordinatur, nõquam imponitur ipso
iure, neque incurritur ipso facto, quia requirit præ-
dictam solennitatem, quæ non potest nisi median-
te hominis sententia adhiberi, vt per se notum est.
At vero depositio absoluta interdum imponitur ip-
so iure, vt patet ex capit. 1. de homicid. in 6. & ca-
pit. 2. 50. distinct. quod etiam commune est perpetuæ
suspensionis, vt ex vsu constat, vt in hoc etiam appa-
reat non distinguere à simplici seu absoluta depõsiti-
one. Atque hinc colligitur, licet aliquis clericus ipso
iure depositus sit, non posse ad realem degradatio-
nem contra illum procedi, donec ab homine sit de-
positus verbaliter cum prædicta solennitate, quia i-
ta præscribitur in dict. c. 2. de Pœnis.

C Tandem ex his constat, quid vtraque depositio
sit, & quos effectus habeant, & quas causas, tam
subiectiuas quam efficientes, & quibus modis fiant:
propter quæ autem peccata possint imponi, in se-
quenti sect. attingemus. De modo autem quo au-
ferri possunt, nihil fere dicere oportet, quia depõsi-
tio verbalis respectiua, & actualis degradatio, mor-
raliter non possunt auferri, quia statim post illas
sequitur mors: de potentia vero absoluta Pontifi-
cis auferri potest per dispensationem: & in aliquo
raro casu posset expedire, vt attingam sect. sequent.
Alia vero simplex depositio, seu perpetua suspensio,
aliquando ex gravi causa possunt auferri per
dispensationem, quæ soli Pontifici Summo reserua-
ta est, Abbas in capit. Cum in te, de Re iudic. num. 10.
Et à fortiori patet ex dictis, disputat. præced.

SECTIO II.

Quomodo degradatio à suspensione, & depositione differat.

*D*egradationis vox propria est iuris
Pontificij, in iure namque civili non
est vsitata, nec latina est: introducta
vero est ad significandam pœnā quan-
dam priuatiuam clericorum, quando
suis ordinibus, quantum per Ecclesiam fieri potest,
priuantur. Sunt enim ordines veluti gradus quidā
personarum ecclesiasticarū, & ideo earum deordi-
natio (vt sic dicam) degradatio appellata est: alij ve-
ro regradationem vocant, quasi retrogradationem
prior autem vox magis vsitata est: & aptior ad pri-
uationem significandam. Quoniam vero hæc priua-
tio per verbalem & actualem depositionem fieri so-
let, vtraque etiā degradatio dici solet, vt patet ex ca.
2. de pœnis, in 6. Imo & depositio simplex seu abso-
luta, degradatio vocatur in cap. Tua, de Pœnis, vbi
notat Abbas, & in ca. 1. Ne clerici vel vouentes & in tex-
tu sacris constat. Nunc autem vt simplices termi-
nos habeamus, quibus vri possimus, degradatio-
nem appellamus solum ipsam realem depositionem
R r 4 clericis

at
Discrimen
aliud inter
causam deo
posicionem

28

Abbas

10
Ad quid re-
quiratur
horum Præ-
latorum
præsentia in
depositione.
Syluest.
Id. Clar.

Conclus.